MEKTEPKE SHEKEMGI HÁM MEKTEP BILIMLENDIRIW MINISTIRLIGI

PEDAGOGIKALÍQ SHEBERLIK HÁM XALÍQARA BAHALAW ILIMIY-ÁMELIY OARAYÍ

RESPUBLIKA BILIMLENDIRIW ORAYI

ÓZBEKSTAN RESPUBLIKASÍ
MEKTEPKE SHEKEM HÁM MEKTEP BILIMLENDIRIW MINISTRLIGI
PEDAGOGIKALÍQ SHEBERLIK HÁM XALÍQARA BAHALAW ILIMIY-ÁMELIY ORAYÍ

2023
2024

OQÍW JÍLÍNDA
ULÍWMALÍQ BILIMLENDIRIW MEKTEPLERINIŃ 11-KLASS OQÍWSHÍLARÍ USHÍN

MÁMLEKET HÁM HUQÍQ TIYKARLARÍ

PÁNINEN JUWMAQLAWSHÍ ATTESTACIYASÍN ÓTKERIW BOYÍNSHA METODIKALÍQ USÍNÍS HÁM MATERIALLAR

2023-2024-OQÍW JÍLÍNDA ULÍWMALÍQ BILIMLENDIRIW MEKTEPLERINIŃ 11-KLASS OQIWSHILARI USHIN JUWMAQLAWSHI QADAĞALAW IMTIXANIŃ ÓTKERIW BOYINSHA MÁMLEKET HÁM HUQÍQ TIYKARLARÍ PÁNINEN SPECIFIKACIYASÍ.

Mámleket hám huqıq tiykarları páninen juwmaqlawshı attestaciya imtixanları ushın usınıs etilip atırılǵan bul tapsırmalar ulıwmalıq orta bilimlendiriwdiń mámleketlik bilimlendiriw standartları tiykarında tayarlanǵan. Mámleket hám huqıq tiykarları pánin úyreniw procesinde oqıwshılarda huqıqıy dereklerden paydalana alıw kónlikpelerin qáliplestiriw arqalı huqıqıy bilimlerin asırıwǵa, huqıqıy sawatxanlıqtı jetlistiriwge ayrıqsha itibar qaratıladı. Oqıw pánin úyreniwde oqıwshılar huqıq dereklerinen paydalana alıw, óz huqıq hám máplerin nızamlı qorǵaw, huqıqıy waqıya hám hádiyselerge tiyisli durıs juwmaq shıǵarıw, konstituciyalıq minnet hám májbúriyatlardı biliwge hámde olarǵa ámel qılıw kónlikpelerin qáliplestiriw hám rawajlandırıwdan ibarat.

Oqıwshılardıń alǵan bilim hám kónlikpelerin anıqlaw ushın 2023–2024-oqıw jılında 11-klasslarda juwmaqlawshı imtixanı jazba formada ótkeriledi.

Hár bir imtixan biletiniń soraw hám tapsırmaları mámleket hám huqıq tiykarları páni boyınsha ulıwmalıq orta bilimlendiriwdiń 10 – 11 - klasslar temaların qamrap alǵan. Sonday-aq, usınısta biliwge tiyisli sorawlar, qollawǵa hám pikirlewge tiyisli tapsırmalar boyınsha bahalaw kriteriyaları keltirilgen. Tapsırmalar kúndelik turmısta huqıqıy waqıya hám hádiyselerdi basqarıw arqalı júzege keletuǵın jaǵdaylardı huqıqıy tárepten durıs bahalay alıw hám maqul qarar qabıl qılıw kónlikpelerin bahalaydı.

Hár bir oqıwshı bir biletti tanlap aladı. Bilette oqıwshıǵa 10 soraw beriledi. 3 soraw biliwge, 6 soraw qollawǵa, 1 soraw pikirlewge tiyisli boladı.

11-klasslar ushın Juwmaqlawshı mámleket attestaciyası materialları tayarlanıw procesinde mámleket hám huqıq tiykarları páninen 10-11-klasslarda eki jıl dawamında ótilgen temalar hámde Konstituciyalıq huqıq páni tiykar qılıp alındı.

Berilgen tapsırmalardan juwmaqlawshı mámleket attestaciyası ótkeriliwi belgilengen kúnnen bir kún aldın, isshi topar tárepinen chek taslaw jolı menen 2 variant dúzilip, járiyalanadı.

Oqıwshılardıń juwmaqlawshı qadaǵalaw isleri Mámleket hám huqıq tiykarları páninen 100 ballıq sistema tiykarında:

0 – 29% – “qanaatlandırarlısız”;
30–65% – “qanaatlandırarlı”;
66–85% – “jaqsı”;
86–100% – “joqarı”

baha menen bahalanadı. Hár bir tapsırma ushın belgilengen balldan joqarı ball qoyılıwına jol qoyılmaydı.

Dúziwshi: Axmedova Muhayyo - Tashkent qalası, Yangihayot rayonı 303-IDUM Mámleket hám huqıq tiykarları páni oqıtıwshısı.
Pikir bildiriwshiler:

Mámleket hám huqıq tiykarları	**Sanı**	**Biliw**	**Qollaw**	**Pikirlew**	**Bir tanlawlı test**	**Bir neshe juwaplı jabıq test**	**Kesteli test**
Ózbekstan Respublikası xalıq aralıq huqıq subyekti	1	1			1		
Konstituciyalıq huqıq tiykarları	2		2			1	1
Hákimshilik huqıq tiykarları	1		1				1
Puqaralıq huqıqı tiykarları	1		1		1		
Miynet huqıqı tiykarları	2	1	1			1	1
Shańaraq huqıqı	1		1				1
Jınayat huqıqı	1			1		1	
Ekologiya huqıqı	1	1			1		
Jámi:	**10**	**3**	**6**	**1**	**3**	**3**	**4**

TAPSIRMALAR BOYINSHA BAHALAW KRITERIYASÍ

<table>
<tr><th>№</th><th>Iyeleniwi kerek bolǵan kónlikpe</th><th></th><th>Tapsırma túri</th><th>Tapsırma forması</th><th>Bahalaw kriteriyası</th></tr>
<tr><td>1</td><td>Ózbekstan Respublikasınıń xalıq aralıq huqıqta qatnasıwı haqqında túsinikke iye bolıw;</td><td>B</td><td>Bir tanlawlı test</td><td>A, B, C, D</td><td>A, B, C, D, variantlı testler bir tanlawlı test sanaladı. Variantta bir durıs juwap bolıp, durıs juwap ushın 7 ball beriledi.</td></tr>
<tr><td>2</td><td>Puqaralardıń Konstituciyada belgilengen huqıq hám minnetlerin bir-birinen parıqlaw hám olardı sociallıq turmısta qollaw;</td><td>Q</td><td>Bir neshe juwaplı jabıq test</td><td>1); 2); 3); 4).</td><td>Test sorawında bir neshe juwaplar keltirilgen bolıp, tek durıs juwaplar tanlap alınadı. Hár bir durıs juwap ushın 3,6 ball beriledi. Barlıq durıs juwap ushın 11 ball beriledi.</td></tr>
<tr><td>3</td><td>Ózbekstan Respublikasınıń hákimshilik aymaqlıq dúzilisi hámde mámleket hákimiyatı wazıypaların bir-birinen parıqlaw;</td><td>Q</td><td>Keste</td><td>Sáykeslikti anıqlaw<table><tr><td>1</td><td>2</td><td>3</td><td>4</td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr></table></td><td>Keste kórinisidegi tapsırmada hár bir sorawǵa onıń juwabın sáykeslendiriw kerek boladı. Hár bir durıs juwap ushın 2,7 ball beriledi. Barlıq durıs juwap ushın 11 ball beriledi.</td></tr>
<tr><td>4</td><td>Hákimshilik huqıqbuzarlıqlarǵa qollanılatuǵın jazalardı sociallıq turmısta qollaw;</td><td>Q</td><td>Keste</td><td>Sáykeslikti anıqlaw<table><tr><td>1</td><td>2</td><td>3</td><td>4</td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr></table></td><td>Keste kórinisidegi tapsırmada hár bir sorawǵa onıń juwabın sáykelendiriw kerek boladı. Hár bir durıs juwap ushın 2,7 ball beriledi. Barlıq durıs juwap ushın 11 ball beriledi.</td></tr>
<tr><td>5</td><td>Pitim hám shártnamalardı bir- birinen parıqlaw;</td><td>Q</td><td>Bir tanlawlı test</td><td>A, B, C, D</td><td>A, B, C, D1 variantlı testler bir tanlawlı test sanaladı. Variantta bir durıs juwap bolıp, durıs juwap ushın 11 ball beriledi.</td></tr>
</table>

<table>
<tr><td>6</td><td>Miynet shártnamasın dúziw hám onı biykar qılıw tiykarların durıs qollaw;</td><td>Q</td><td>Keste</td><td>Sáykeslikti anıqlaw<table><tr><td>1</td><td>2</td><td>3</td><td>4</td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr></table></td><td>Keste kórinisindegi tapsırmada hár bir sorawǵa onıń juwabın sáykeslendiriw kerek boladı. Hár bir durıs juwap ushın 2,7 ball beriledi. Barlıq durıs juwap ushın 11 ball beriledi.</td></tr>
<tr><td>7</td><td>Miynet huqıqında erjetpegenlerdiń huqıqların biliw;</td><td>B</td><td>Bir neshe juwaplı jabıq test</td><td>1); 2); 3); 4).</td><td>Test sorawında bir neshe juwaplar keltirilgen bolıp, tek durıs juwaplar tanlap alınadı. Hár bir durıs juwap ushın 3,5 ball beriledi. Barlıq durıs juwap ushın 7 ball beriladi.</td></tr>
<tr><td>8</td><td>Neke dúziw tiykarları hám onı biykar qılıw sebeplerin anıqlaw;</td><td>Q</td><td>Keste</td><td>Sáykeslikti anıqlaw<table><tr><td>1</td><td>2</td><td>3</td><td>4</td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr></table></td><td>Keste kórinisindegi tapsırmada hár bir sorawǵa onıń juwabın sáykeslendiriw kerek boladı. Hár bir durıs juwap ushın 5,5 ball beriledi. Barlıq durıs juwap ushın 11 ball beriledi.</td></tr>
<tr><td>9</td><td>Jınayıy huqıqbuzarlıqlardı sociallıq qáwiplilik dárejesin anıqlaw, jazalardı durıs qollay alıw;</td><td>P</td><td>Bir neshe juwaplı jabıq test</td><td>1); 2); 3); 4).</td><td>Test sorawında bir neshe juwaplar keltirilgen bolıp, tek durıs juwaplar tanlap alınadı. Hár bir durıs yaki nadurıslıǵın tapqan juwap ushın 4,3 ball beriledi. Jámi 13 ball beriledi.</td></tr>
<tr><td>10</td><td>Ekologiyalıq huqıqbuzarlıqlar hám olarǵa qollanılatuǵın jazalardı biliw;</td><td>B</td><td>Bir tanlawlı test</td><td>A, B, C, D</td><td>A, B, C, D, variantlı testler bir tanlawlı test sanaladı. Variantında bir durıs juwap bolıp, durıs juwap ushın 7 ball beriledi.</td></tr>
</table>

VARIANT-1

1. Xalıq aralıq huqıqtıń qaysı funkciyasında xalıq aralıq huqıqıy normalar jáhán jámáátshiligin uyımlastırıw, belgili xalıq aralıq huqıqıy tártipti belgilewi, onı bekkemlewi lazım dep kórsetilgen? (Biliw -7 ball)

A) Turaqlastırıwshı
B) Tártipke salıwshı
C) Qorǵawshı
D) Huqıq-tárbiyalawshı

2. Tómende berilgen huqıqlardan jeke huqıq hám erkinliklerge tiyislisin ajıratın. (Qollaw-11ball)

1) hár kim qálegen informaciyanı izlew, alıw hám tarqatıw huqıqına iye;
2) Ózbekstan Respublikasınıń puqaraları mámleket xızmetine kiriwde teń huqıqqa iye;
3) miynetke jaramsız hám jalǵız kekseler, nagiranlıǵı bolǵan shaxslar hámde xalıqtıń sociallıq tárepten zárúrlikke iye basqa taypalardıń huqıqları mámleket qorǵawında;
4) hár kim úy-jay qolqatılmaslıq huqıqına iye;
5) puqaralar mámleket bilimlendiriw shólkemlerinde tanlaw tiykarında mámleket esabınan joqarı maǵlıwmat alıwǵa haqlı;
6) hesh kim bir jınayat ushın tákraran húkim qılınıwı múmkin emes.

3. Tómendegilerdi ózara sáykeslendirip durıs juwaptı tabıń.(Qollaw-11ball)

1) unitar mámleket; 2) federativ mámleket.	a) bir neshe subyektler, respublikalar, shtatlar jıyındısınan ibarat boladı; b) ayrıqsha hákimshilik-aymaqlıq birlikleri bir túrdegi huqıqlarǵa iye boladı; c) hár bir mámleket óz suverenitetin saqlap qaladı; d) subyektleri óz konstituciyasına, óz joqarı nızam shıǵarıwshı, atqarıwshı hám sud organlarına iye boladı; e) pútkil mámleket aymaǵında birden-bir konstituciya, birden-bir húkimet hám birden-bir nızam hújjetleri ámel qıladı.

1		2	

4. Tómendegilerdi ózara sáykeslendirip durıs juwaptı tabıń. (Qollaw-11ball)

1) hákimshilik jaza; 2) jınayıy jazá.	a) hákimshilik huqıqbuzarlıq islegen shaxs nızamlarǵa ámel etiw hám olardı húrmet qılıw ruwxında tárbiyalanadı; b) shaxsqa mámleket atınan sud húkimi menen qollanıladı; c) nızamda názerde tutılǵan belgili bir huqıq hám erkinliklerden ayırıladı; d) jańa hákimshilik huqıqbuzarlıq isleniwiniń aldın alıw maqsetinde qollanıladı; e) juwapkershilikke tartıw sharası sıpatında belgilenbegen.

1		2	

5. Ózbekstan Respublikasınıń puqaralıq kodeksine kóre puqaralardıń huqıqları qáte berilgen juwaptı tabıń. (Qollaw-7 ball)

A) múlk huqıqı tiykarında mal-múlkke iye bolıwı múmkin;
B) mal-múlkti miyras qılıp alıwları hám miyrasnama qılıp qaldırıwı múmkin;
C) bankte jamǵarmalarǵa iye bolıwları múmkin;
D) nızamda qadaǵan etilgen basqa iskerlik penen shuǵıllanıwları múmkin.

6. Tómendegilerdi ózara sáykeslendirip durıs juwaptı tabıń.(Qollaw-11ball)

1) 15-16 jas; 2) 16-18 jas.	a) ata-anası yaki olardıń ornın basıwshı shaxslardıń jazba razılıǵı menen jumısqa qabıl etiliwi kerek; b) jumıs waqıtı háptesine 36 saattan aspawı kerek; c) arabasha hám vagonetka járdeminde júk tasıwlarına ruxsat etilmeydi; d) jumıs waqıtı háptesine 34 saattan aspawı kerek; e) jumıs waqıtı háptesine 40 saattan aspawı kerek.

1		2	

7. Tómendegilerden kimler is beriwshi bolıwı múmkin? (Biliw-7 ball)

1) kárxanalar, olardıń óz aldına quramlıq bólimleri óz basshıları sıpatında;
2) múlkdardıń ózi bir waqıtta basshı bolǵan menshik kárxanalar;
3) Ózbekstan Respublikasınıń 16 jasqa tolǵan ayrım shaxsları;
4) Ózbekstan Respublikası Ministrler Kabineti tárepinen belgilenbegen tártipte xızmetkerlerdi jallaytuǵın jeke tártiptegi isbilermenler.

8. Jaǵdayǵa huqıqıy baha beriń.(Qollaw-11ball)

Ata-ana mal-múlkin jat adamǵa ketpewin gózlep, asırap alǵan perzentleriniń shańaraq qurıwı ushın PHAJ organına arza menen múrááját qıldı.	a) awlad shejiresi boyınsha durıs tutasqan aǵayinler ortasında, tuwısqan hám ógey aǵa-iniler menen apa-sińiller ortasında, sonday-aq perzentlikke alıwshılar menen perzentlikke alınǵanlar ortasında neke dúziliwine ruxsat berilmeydi; b) ógey aǵa-iniler menen apa-sińiller ortasında, sonday-aq perzentlikke alıwshılar menen perzentlikke alınǵanlar ortasında neke dúziliwine ruxsat beriledi; c) jaqın aǵayinler ortasındaǵı nekeni nızam jolı menen qadaǵan etiw ádep-ikramlıq qaǵıydası hámde biologiyalıq kóz qaraslarǵa, medicina páni jetliskenlikleri hám juwmaqlarına tiykarlanadı.

9. Tómendegi háreketlerdi durıs yaki nadurıslıǵın analiz qılıń. (Pikirlew-13 ball)
"Tergewshi jınayat islegen shaxstıń tergew háreketlerin alıp barmaqta. Dálillewde neler qdadaǵan etilmewi haqqında oylap qaldı".

1) shaxslardıń ómiri hám den sawlıǵı ushın qáwipli bolǵan yaki olardıń ar-namısı hám qádir-qımbatın kemsitiwshi is-háreketler islew arqalı dálillew múmkin;
2) zorlıq, qorqıtıw, aldaw hám nızamǵa qarsı basqa jollar menen kórsetiw, túsindiriw, juwmaqlar alıwǵa, ekssprimental háreketlerdi orınlawǵa, hújjetler yaki buyımlar tayarlanıwına hám beriliwine erisiw arqalı dálillew múmkin;
3) túngi waqıtta, yaǵnıy kesh saat 22:00 den azanǵs saat 6:00 ǵa shekem tergew háreketleri alıp barıwı múmkin.

1	2	3

10. Konstituciyanıń qaysı babında múlk huqıqınıń mazmunı aytıp ótiliwi menen bir qatarda, múlkten paydalanıw huqıqına iye bolǵan fizikalıq hám yuridikalıq shaxslardıń xojalıq hám islep shıǵarıw procesinde qorshaǵan ortalıqqa zıyan jetkermewi, yaǵnıy olardıń ekologiyalıq májbúriyatları bekkemlenedi? (Biliw -7 ball)

A) "Jámiyettiń ekonomikalıq negizleri" B) "Mámlekettiń ekonomikalıq negizleri"
C) "Xalıqtıń ekonomikalıq negizleri" D) "Jámááttiń ekonomikalıq negizleri"

VARIANT-2

1.Xalıq aralıq huqıq qashan júzege kelgen? (Biliw -7 ball)

A) Mádeniy huqıqlar qáliplesken hámde birinshi mámleketler júzege kelgen waqıtta payda bolǵan;
B) Urıw-qáwim qatnasıqları jemirilip, birinshi nızamlar toplamı júzege kelgen waqıtta payda bolǵan;
C) Urıw-qáwim qatnasıqları jemirilip, birinshi mámleketler júzege kelgen waqıtta payda bolǵan;
D) Dáslepki diniy isenimler qáliplesken dáwirde hámde, birinshi mámleketler júzege kelgen waqıtta payda bolǵan.

2. Tómende berilgen huqıqlardan jeke huqıq hám erkinliklerge tiyislisin ajıratın. (Qollaw-11ball)

1) Ózbekstan Respublikasınıń puqaraları mámleket xızmetine kiriwde teń huqıqqa iye;
2) hesh kim qıynawǵa salınıwı, zorlıqqa, basqa jawız, ǵayrı insaniy yaki insan qádir-qımbatın kemsitiwshi qatrnasqa yaki jazaǵa tartılıwı múmkin emes;
3) Ózbekstan Respublikası puqaraları kásiplik awqamlarına, siyasiy partiyalarǵa hám basqa jámáát birlespelerine uyımlasıw, ǵalaba háreketlerde qatnasıw huqıqına iye;
4) hesh kim nızamǵa tiykarlanbaǵan halda qamaqqa alınıwı, uslap turılıwı, qamaqqa alınıwı, qamaqta saqlanıwı yaki onıń azatlıǵı basqasha tárizde shekleniwi múmkin emes;
5) arzalar, usınılar hám shaǵımlar nızamda belgilengen tártipte hám múddetlerde kórip shıǵılıwı shárt;
6) shaxstı qolǵa alıw waqtında oǵan túsinikli tilde onıń huqıqları hám uslap turılıwı tiykarları túsindiriliwi shárt.

3. Tómendegilerdi ózara sáykeslendirip durıs juwaptı tabıń.(Qollaw-11ball)

1) Nızam shıǵarıwshı; 2) Atqarıwshı.	a) qabıl etilgen nızamlardı orınlaydı; b) saylaw tiykarında qáliplestiriledi; c) Bas Ministr basshılıq qıladı; d) Joqarı mámleket wákillik organı esaplanadı; e) aldında otırıwshı degen mánini ańlatadı.

1		2	

4. Tómendegi jaǵdaylarda puqaralarǵa tayınlanıwı múmkin bolǵan hákimshilik jazalardı tabıń. (Qollaw-11ball)

1) N. ismli shaxs aǵayniniń toyınan más halatta shıǵıp avtomashina basqardı, nátiyjede ... . 2) Puqara spirtli ishimlik iship qadaǵan etilgen jerden avtomashinada joldı kesip ótip qopal ráwishte jol háreketi qaǵıydasın buzdı, nátiyjede … .	a) miynette dúzetiw isleri; b) járiyma; c) intizamlı bólimge jiberiw; d) arnawlı huqıqtan ayırıw; e) azatlıqtan ayırıw.

1		2	

5. Qayır-saqawat shártnaması hám inam shártnaması arasındaǵı farqni tabıń. (Qollaw-11ball)

A) qayır-saqawat puqaralar, emlewxanalar, tárbiya mákemeleri, fondlar muzeyler hám basqalarǵa, sonday-aq mámleketke ulıwma paydalı maqsetlerde ámelge asırıladı;
B) qayır-saqawattı biykar qılıw múmkin emes, onı alıw ushın birewdiń razılıǵı shárt emes;
C) miyrasxorlıq haqqındaǵı normalar qayır-saqawatqa qarata qollanılmaydı;
D) barlıq juwaplar durıs.

6. Tómendegilerdi ózara sáykeslendirip durıs juwaptı tabıń.(Qollaw-11 ball)

1) xızmetker; 2) is beriwshi.	a) múlkshilik formasına qaramastan hár qanday kárxana hámde 18 jasqa tolǵan shaxslar; b) miynet shártnaması tiykarında islep atırǵan kárxana isshisi; c) 16 jasqa tolǵan, miynet shártnaması tiykarında islep atırǵan Ózbekstan Respublikası puqaraları, shet el puqaraları hám puqaralıǵı bolmaǵan shaxslar; d) kásiplik uyımları hám olardıń kárxanalardaǵı saylap qoyılatuǵın bólimleri; e) xızmetkerlerdi jumısqa qabıl etiw huqıqına iye bolǵan shaxs.

1		2	

7. Tómendegilerden neustoykaǵa durıs berilgen táriyipti tabıń?(Biliw-7 ball)

1) nızam yaki shártnama menen belgilengen pul summası bolıp, onı qarızdar kreditorǵa óz juwapkershiligine alǵan májbúriyatlardı orınlamaǵanında tólewge májbúr;
2) xızmetkerge orınlanǵan is ushın sıylıq sıpatında turaqlı tólenetuǵın, miynet shártnamasında kelisilgen pul summası;
3) sud tárepinen sudlanıwshınıń ayıbı barlıǵı yaki joqlıǵı, oǵan jaza qollaw yaki qollamaw máselesi boyınsha shıǵarılǵan qarar;
4) mámleket belgileytuǵın hám onıń orınlanıwın arnawlı hákimiyat basqarmaları (sud, ishki isler bólimleri) járdeminde támiyinleytuǵın háreketlerdiń ulıwma májbúriy qaǵıydası.
5) shártnama múddetinen aldın biykar qılınǵanda hám shártnamada kórsetilgen bolsa, onda is beriwshi xızmetkerden shártlesilgen pul summasın tólewin talap qılıw.

8. Jaǵdayǵa huqıqıy baha beriń.(Qollaw-11ball)

A. hám S. ismli shaxslar shańaraq qurıw maqsetinde PHAJ organına arza menen múrááját qıldı, biraq A. medicinalıq kórikten ótiwden bas tarttı.	a) nekeleniwshi shaxslar mámleket den sawlıqtı saqlaw sisteması mákemelerinde biypul medicinalıq kórikten ótedi; b) shańaraq qurıp atırǵan jaslar bir-birleriniń den sawlıǵı haqqında maǵlıwmatqa iye bolıwı ushın medicinalıq kórikten ótiw májbúriy; c) medicinalıq kórikten ótiw olardıń jeke huqıqı, bas tartıwǵa haqlı; d) medicinalıq kórikten ótiw májbúriy emes.

9. Tómendegi háreketlerdi durıs yaki nadurıslıǵın analiz qılıń. (Pikirlew-13 ball)
"Tergewshi jınayat islegen shaxstıń tergew háreketlerin alıp barmaqta. Gúmanlanıwshıǵa bul jınayattı sen islegensen dep ayıbın tán alıwı kerekligin ayttı".

1) ayıpkerdiń jınayatı nızamlı tártipte dálillenbegenshe ol ayıpsiz dep esaplanadı;
2) gúman qılınıwshı, ayıplanıwshı yaki sudlanıwshı onıń jınayatta ayıpkerligi nızamda názerde tutılǵan tártipte dálilenbegenshe hám sud húkimi menen nızamlı kúshke kiriwine shekem ayıpsız esaplanadı;
3) gúmanlanıwshı óziniń ayıpsızlıǵın dálillewi shárt emes.

1	2	3

10. Konstituciyanıń qaysı babında puqaralar qorshaǵan tábiyiy ortalıqqa abay qatnasta bolıwǵa májbúr ekenligi bekkemlengen? (Biliw-7 ball)

A) “Jámiyettiń ekonomikalıq negizleri’’
B) “Ekonomikalıq, sociallıq, mádeniy hám ekologiyalıq huqıqlar”
C) “Puqaralardıń minnetleri’’
D) “Siyasiy huqıqlar’’

VARIANT-3

1. Tómendegilerden xalıq aralıq huqıq funkciyaları durıs berilgen juwaptı tabıń. (Biliw -7 ball)

A) Qorǵawshı, huqıq-tárbiyalawshı
B) Tártipke salıwshı, qorǵawshı
C) Informaciya tasıwshı, rawajlandırıwshı
D) Jazalawshı, xoshametlewshi

2. Tómende berilgen huqıqlardan jeke huqıq hám erkinliklerge tiyislisin ajıratın. (Qollaw-11ball)

1) hár bir shaxs múlkdar bolıwǵa haqlı;
2) diniy isenimlerdi májbúriy sińdiriwge jol qoyılmaydı;
3) mámleket Internet jáhán infarmaciya tarmaǵınan paydalanıwdı támiyinlew ushın shárt-shárayatlar jaratadı;
4) bank operaciyalarınıń, amanatlardıń hám esap betleriniń sır tutılıwı, sonday-aq miyras huqıqı nızam menen kepillenedi;
5) úy-jayda tekseriw(tintiw) ótkeriwge tek nızamǵa muwapıq hám sudtıń qararı tiykarında jol qoyıladı;
6) sud qararı menen tayınlanǵan jazanı atqarıw tártibinen yaki nızamda názerde tutılǵan basqa hallardan tısqarı májbúriy miynet qadaǵan etiledi.

3. Tómendegilerdi ózara sáykeslendirip durıs juwaptı tabıń.(Qollaw-11ball)

1) joiqarǵı palata; 2) tómengi palata.	a) Qaraqalpaqstan Respublikası, wáláyatlar hám Tashkent qalasınan teń muǵdarda — tórt adamnan saylanadı; b) óz arasınan Spikerin saylaydı; c) aǵzalarınıń bir bólimi Prezident tárepinen tayınlanadı; d) aǵzalarınıń barlıǵı ulıwmalıq saylaw tiykarında saylanadı; e) wákillik múddeti 7 jıl.

1		2	

4. Tómendegi jaǵdaylarda puqaralarǵa tayınlanıwı múmkin bolǵan hákimshilik jazalardı tabıń. (Qollaw-11ball)

1) Puqara balıqlardı awlaw qadaǵan etilgenligine qaramastan Ámiwdáryadan balıq awladı, nátiyjede… . 2) Puqara más halatta avtomobil basqardı, nátiyjede … .	a) járiyma; b) intizamlı bólimge jiberiw; c) arnawlı huqıqtan ayırıw; d) xızmet boyınsha sheklew.

1		2	

5. Noqatlar ornına sáykes sózdi qoyıń. "…….. belgili bir shaxslar hám shólkemler tárepinen óz qálewi menen orınlanǵan biypul (tólemsiz) háreket esaplanadı". (Qollaw-11ball)

A) qayır-saqawat B) inam C) sawǵa D) sıylıq

6.Tómendegilerdi ózara sáykeslendirip durıs juwaptı tabıń.(Qollaw-11 ball)

1)16 jasqa shekem; 2) 18 jastan.	a) pasport yaki identifikaciyalawshı ID karta; b) ata-anası yaki olardıń ornın basıwshı shaxslardan biriniń jazba razılıǵı;

	c) miynet dáptershesi (birinshi márte jumısqa kirip atırǵanlar bunnan tısqarı); d) salamatlıǵı haqqında maǵlıwmat; e) shańaraqlıq sharayatı haqqında maǵlıwmat.

1		2	

7. Miynet kodeksine kóre qanday hallarda islew májbúriy esaplanbaydı? (Biliw-7 ball)

1) áskeriy yaki alternativ xızmetti ótew dáwirinde;
2) kúndelik jumıs waqıtında;
3) saat 9:00 dan 12:00 ǵa shekem;
4) sud húkimi kúshke kiriwi tiykarında.

8.Jaǵdayǵa huqıqıy baha beriń.(Qollaw-11ball)

Ata shańaraqta materiallıq támiynatqa juwapkermen dep perzentler tárbiyasın hayalı moynına júklep qoydı, nátiyjede 16 jaslı ulı mektepte tártipsizlik qıldı.	a) ayrım jaǵdaylarda ata óz májbúriyatların orınlawdan bas tartıwı múmkin; b) ata-ana balalar tárbiyasına birdey juwapker; c) atanıń háreketleri nadurıs; d) atanıń háreketleri durıs.

9.Tómendegi háreketlerdi durıs yaki nadurıslıǵın analiz qılıń. (Pikirlew-13 ball)
"Tergewshi jınayat islegen erjetpegen shaxstı tergew háreketlerin alıp barmaqta. Onıń tergew proceslerinde advokatı qatnasıwına qarsılıq qıldı".

1) erjetpegen gúman qılınıwshı hám ayıplanıwshı qorǵawshı qatnasıwında soraw qılınadı;
2) erjetpegen gúman qılınıwshı hám ayıplanıwshı qorǵawshı qatnasıwında soraw qılınbaydı;
3) soraw aqırında qorǵawshı hám nızamlı wákil bayannama menen tanısıw hám ol haqqında óz pikirlerin bildiriwge haqlı.

1	2	3

10.Konstituciyanıń qaysı babında mámleket turaqlı rawajlanıw principine muwapıq, qorshaǵan ortalıqtı jaqsılaw, tiklew hám qorǵaw, ekologiyalıq teń salmaqlıqtı saqlaw boyınsha shara-ilajlardı ámelge asırıwı bekkemlengen? (Biliw-7 ball)

A) “Ekonomikalıq, sociallıq, mádeniy hám ekologiyalıq huqıqlar”
B) “Jámiyettiń ekonomikalıq negizleri’’
C) “Puqaralardıń minnetleri’’
D) “Siyasiy huqıqlar’’

VARIANT-4

1.Ózbekstan tómendegi xalıq aralıq shólkemlerden qaysı birine birinshi bolıp(aldınraq) aǵza bolǵan? (Biliw- 7 ball)

A) BMSh
B) YUNESKO
C) ShBSh
D) ǴMDA

2. Tómendegilerden siyasiy huqıqlarǵa tiyislisin tabıń. (Qollaw-11ball)

1) saylaw hám referendumlarda qatnasıw huqıqı;
2) bank operaciyalarınıń, amanatlardıń hám esap betleriniń sır tutılıwı huqıqı;
3) pikirlew, sóz hám isenim erkinligi huqıqı;
4) kásiplik awqamlarına, siyasiy partiyalarǵa hám basqa jámáát birlespelerine uyımlasıw, ǵalaba háreketlerde qatnasıw huqıqı;
5) miynetine múnásip haq alıw huqıqı;
6) wákillikli mámleket organlarına arzalar, usınıslar hám shaǵımlar menen múrááját qılıw huqıqı.

3. Tómendegilerdi ózara sáykeslendirip durıs juwaptı tabıń.(Qollaw-11ball)

1) monarxiya; 2) respublika.	a) hákimshilik-aymaqlıq birliklerge bóliniwi; b) hákimiyattı ornatıw, qabıl qılıwdıń ayrıqsha tártibi bar; c) óz basqarıwınıń nátiyjesi ushın yuridikalıq tárepten juwapker emes; d) puqaralardıń mámleket islerin basqarıwda qatnasa alıwı;

	e) hákimiyat joqarı organlarınıń saylap qoyılıwı.

1		2	

4. Tómendegilerdi ózara sáykeslendirip durıs juwaptı tabıń. (Qollaw-11ball)

1) hákimshilik huqıqbuzarlıq; 2) jınayıy huqıqbuzarlıq.	a) puqara túngi saat 2:30 larda baqır -shaqır qılıp qońsılarınıń tınıshlıǵın buzdı; b) D. ismli shaxs bankten úlken muǵdarda pul urladı; c) eki dos jánjelleship qalıp, biri ekinshisine pıshaq penen awır dene jaraqatın jetkerdi; d) A.ismli shaxs jámáát ornında uyatlı sózler menen adamlardı masqaraladı.

1		2	

5. Kassa chekine berilgen durıs táriyipti tabıń. (Qollaw-11ball)

A) aldı-sattı shártnaması boyınsha tutınıwshıǵa tovar realizaciya qılatuǵın kárxana, shólkem, mákeme yaki jeke isbilermen;
B) tovardıń satıp alınǵanlıǵın yaki is (xızmet)tiń haqı tólengenligin tastıyıqlawshı, tovar (is, xızmet)dıń bahası, haq tólengen sáne hámde satıwshınıń atı hám manzili haqqındaǵı maǵlıwmat kórsetilgen hújjet;
C) tovardıń satıp alınǵanlıǵın yaki is (xızmet)tiń haqı tólengenligin tastıyqlawshı, tovar (is, xızmet)dıń bahası, haq tólengen sáne hám kassa apparatınıń nomeri kórsetilgen hújjet;
D) sertifikatlanǵan tovardıń belgilengen talaplarǵa muwapıqlıǵın tastıyıqlaytuǵın hújjet.

6.Tómendegilerdi ózara sáykeslendirip durıs juwaptı tabıń.(Qollaw-11 ball)

1) miynet huqıqı; 2) miynet shártnaması.	a) xızmetkerge orınlanǵan is ushın sıylıq sıpatında turaqlı tólenetuǵın, miynet shártnamasında kelisilgen pul summası; b) keminde eki nusqada dúziledi; c) miynet xızmeti procesinde júzege keletuǵın adamlar arasındaǵı qatnasıqlardı tártipke salatuǵın huqıq tarawı; d) ishki tártipke ámel etiw menen birgelikte belgili bir qánigelik, lawazım boyınsha islerdi orınlaw haqqında tároplerdiń kelisimi

	menen belgilengen shártlerde xızmetker hám is beriwshi ortasındaǵı kelisim; e) huqıqtıń erkin tarawı.

1		2	

7. Miynet dáptershesine qanday jazıwlar kiritiledi? (Biliw-7 ball)

1) jumıstıń sharayatı haqqında;
2) aylıǵı haqqında maǵlıwmat;
3) jumısqa qabıl qılıw sánesi;
4) jumıstan bosaw sánesi.

8.Jaǵdayǵa huqıqıy baha beriń.(Qollaw-11ball)

Nigaraǵa apası avtomashina miyras qaldırdı. Toydan keyin erli- zayıplı avtomashinanı satıp ornına jańasın aldı. Biraq olar nekeni biykar qılıp, mal-múlkti bóliw boyınsha sudqa múrááját qılǵanda Nigara mashina meniń jeke múlkim dep onı bóliwge qarsılıq qıldı.	a) bul jerde avtomashina bolmawı kerek; b) er hám hayaldan hár biriniń múlki kapital remontlaw, qayta qurıw, qayta úskenelew hám basqalar qosılǵanlıǵı anıqlansa, olardıń birgeliktegi múlki dep tabılıwı múmkin; c) puqaranıń qarsılıǵı nızamlı tiykarǵa iye; d) puqaranıń háreketleri nızamǵa qarsı.

9. Tómendegi maǵlıwmatlardıń durıs yaki nadurıslıǵın analiz qılıń. (Pikirlew-13 ball)

1) sorastırıwshı yaki tergewshi gúwanı, jábirleniwshini, gúman qılınıwshını hám ayıplanıwshını soraw qılıw, dáslepki tergew ótkeriletuǵın orında yaki soraw qılınıwshı qay jerde bolsa, sol orında, sud bolsa sud mákemesi júritilip atırǵan orında soraw qıladı;

2) maǵlıwmatlar hám nárseler tergew háreketi bayannamaı yaki sud májlisi bayannamasında jazılmastan aldın olardan dálil sıpatında paydalanıw múmkin;
3) sorawdıń ulıwmalıq dawam etiw waqıtı bir kúnde 11 saattan aspawı lazım.

1	2	3

10. Konstituciyamızdıń qaysı babında mámleket Aral boyı regionınıń ekologiyalıq sistemasın qorǵaw hámde tiklew, regiondı sociallıq hám ekonomikalıq tárepten rawajlandırıw boyınsha sharalar kóriwi bekkemlengen?(Biliw-7 ball)

A) “Ekonomikalıq, sociallıq, mádeniy hám ekologiyalıq huqıqlar”;
B) “Insan hámde puqaranıń huqıq hám erkinlikleri kepillikleri”;
C) “Puqaralardıń minnetleri”;
D) “Jámiyettiń ekonomikalıq negizleri”.

VARIANT-5

1. Xalıq aralıq huqıqtıń xalıq aralıq-huqıqıy tártipke salıw predmeti bolǵan qanaslarǵa tásiriniń tiykarǵı baǵdarlarınan qaysı biri xalıq aralıq huqıqtan paydalanıw imkaniyatların úgitlew (agitaciya) wazıypasın atqaradı? (Biliw-7 ball)

A) Turaqlastırıwshı
B) Tártipke salıwshı
C) Qorǵawshı
D) Málimleme-tárbiyalawshı

2. Tómendegilerden siyasiy huqıqlarǵa tiyislisin tabıń. (Qollaw-11ball)

1) mitingler, jıynalıslar hám demonstraciyalarda qatnasıw huqıqı;
2) Ózbekstan Respublikası puqarası Ózbekstanǵa tosıqlarsız qaytıw huqıqı;
3) puqaralardıń kásiplik awqamlarına, siyasiy partiyalarǵa hám basqa jámáát birlespelerine uyımlasıw, ǵalaba háreketlerde qatnasıw huqıqı;
4) óz shaxsına tiyisli maǵlıwmatlardıń qorǵaw huqıqı;
5) puqaralardıń mámleket xızmetine kiriwde teńlik huqıqı;
6) miynet qılıw, kásip hám xızmet túrin erkin tanlaw huqıqı.

3. Tómendegilerdi ózara sáykeslendirip durıs juwaptı tabıń.(Qollaw-11ball)

1) Konstituciyalıq sud; 2) Joqarı sud.	a) puqaralıq, jınayıy, ekonomikalıq hám hákimshilik sud islerin júritiw tarawında sud hákimiyatınıń joqarı organı esaplanadı; b) referendumǵa qoyılıp atırılǵan máselelerdiń Ózbekstan Respublikası Konstituciyasına muwapıqlıǵı haqqında juwmaq beredi; c) tómengi sudlardıń sudlaw xızmeti ústinen qadaǵalaw alıp baradı; d) Ózbekstan Respublikasınıń Konstituciyası hám nızamları normalarına sholıw beredi; e) Ózbekstan Respublikasınıń Konstituciyasın islep shıǵadı.

1		2	

4. Tómendegi jaǵdaylarda puqaralarǵa tayınlanıwı múmkin bolǵan hákimshilik jazalardı tabıń. (Qollaw-11ball)

1) Jańa jıl bayramında puqara shańaraq aǵzaların oraylıq parktegi yolkaǵa alıp barıw maqsetinde spirtli ishimlik ishkenligine qaramasdan, jeke avtomobilin basqarıp jolǵa shıqtı, nátiyjede … . 2) Motociklde háreketlenip baratırǵan puqara más halatta temir jol kesip ótiw qaǵıydaların qopal ráwishte buzdı, nátiyjede … .	a) májbúriy jámáát islerine tartıw; b) járiyma; c) azatlıqtan ayırıw; d) arnawlı huqıqtan ayırıw; e) azatlıqtan sheklew.

1		2	

5. Tómendegilerden almastırıw-ayırbaslaw shártnamasına mısal bolatuǵınların tabıń? (Qollaw-11ball)

A) saat; B) marka; C) qatnasıwshılar iyelik etetuǵın barlıq nárseler;
D) barlıǵı mısal boladı.

6.Tómendegilerdi ózara sáykeslendirip durıs juwaptı tabıń.(Qollaw-11 ball)

1) miynet dáptershesi; 2) miynet shártnaması.	a) úsh jıldan kóp bolmaǵan belgili bir múddetke (múddetli miynet shártnaması) dúziliwi múmkin; b) joytılǵanda — nusqası jazıp beriledi (keyinrek aldıńgı jazıwları tiklenedi); c) shólkemde bes kúnnen artıq islegen barlıq xızmetkerler ushın júritiliwi shárt; d) belgisiz múddetke dúziledi;

1		2	

7. Is haqı qanday hallarda keminde eki ese muǵdarında tólenedi? (Biliw-7 ball)

1) qosımsha jumısta islegeninde;
2) bayram kúnlerinde islegeninde;
3) tuwılǵan kúnlerde islegeninde;
4) jumıs waqıtınan tısqarı islerde.

8. Jaǵdayǵa huqıqıy baha beriń.(Qollaw-11ball)

N. hám G. lar ózara bir-birin jaqsı kórip ata-anasınan jasrın shańaraq qurıw maqsetinde PHAJ organına arza menen múrááját qıldı. Olar neke dizimge alınıwı waqtında gúwalar boıwın qálemedi.	a) nekeni dizimge alıwda gúwalarddıń sanı eki adamnan kem bolmawı kerek; b) gúwalarsız neke dizimge alınbaydı; c) neke dizimge alınıwı waqtında gúwalar bolıwı shárt emes; d) puqaranıń qálewi inabatqa alınıp gúwalar qatnasıwı yaki qatnaspawı múmkin.

9. Tómendegi maǵlıwmatlardıń durıs yaki nadurıslıǵın analiz qılıń. (Pikirlew-13 ball)

1) adam sawdası jınayatı boyınsha jábirleniwshilerdıń ekspluataciya procesinde olarǵa medicinalıq kórikten ótiwge ruxsat beriledi;

2) adamdı urlaw degende, adamnıń jasırınsha, áshkara yaki aldaw yaki isenimine keriw jolı menen jeke erkinlliginen ayırıw túsiniledi;

3) adamlardı ekspluataciya qılıw - basqa shaxslardan óz niyetine kóre paydalanıw yaki jınıslıq májbúrlewdiń túrleri, májbúriy miynet yaki xızmetler, qulshılıq, erkinen ayırıw yaki insan aǵzalarınıń transplantaciyası esaplanadı

1	2	3

10. Tábiyat penen jámiyet ortasında payda balatuǵın sociallıq qatnasıqlardı huqıqıy tárepten tártipke salıwdı úyreniwshi huqıq tarawı berilgen juwaptı tabıń?(Biliw-7ball)

A) Konstituciyalıq huqıq B) Ekologiya huqıqı
C) Jınayat huqıqı D) Hákimshilik huqıq

VARIANT-6

1. Xalıq aralıq qatnasıqlar subyeklariniń mámleketler tárepinen xalıq aralıq qatnasıqlar tarawında islep shıǵılǵan xalıq aralıq turmıstıń aktual máseleleri boyınsha eń áhmiyetli hám ulıwma tán alınǵan ádep normaları qanday ataladı?(Biliw-7 ball)

A) Xalıq aralıq huqıq principleri;
B) Turaqlastırıwshı;
C) Qorǵawshı;
D) Málimleme-tárbiyalawshı.

2.Tómendegilerden ekonomikalıq, sociallıq, mádeniy hám ekologiyalıq huqıqlarǵa tiyuislilerin tabıń. (Qollaw-11ball)

1) mámleket xızmetin ótew menen baylanıslı sheklewler nızam menen belgilenedi;
2) bank operaciyalarınıń, amanatlardıń hám esap betleriniń sır tutılıwı, sonday-aq miyras huqıqı nızam menen kepillenedi;
3) hámledarlıǵı yaki balası barlıǵı sebepli hayallardı jumısqa qabıl etiwden bs tartıw, jumıstan bosatıw hám olardıń is haqın kemeytiriw qadaǵan etiledi;
4) mámleket organlarınıń xızmeti ústinen jámáátshilik qadaǵalawın ámelge asırıw tártibi nızam menen belgilenedi;
5) sud qararı menen tayınlanǵan jazanı atqarıw tártibinen yaki nızamda názerde tutılǵan basqa hallardan tısqarı májbúriy miynet qadaǵan etiledi;

6) mámleket jábirlengenlerge qorǵanıwı hám ádil sudlawdan paydalanıwın támiyinleydi, olarǵa jetkerilgen zıyannıń ornı qaplanıwı ushın shárt-shárayatlar jaratadı.

3. Tómendegilerdi ózara sáykeslendirip durıs juwaptı tabıń.(Qollaw-11ball)

1) Bas Ministr; 2) Wáláyatlar, rayonlar, qalalar hákimleri.	a) jergilikli byudjetti qáliplestiredi hám atqaradı; b) xalıq aralıq qatnasıqlarda Ózbekstan Respublikası Ministrler Kabineti atınan jumıs júritedi; c) Ózbekstan xalqı atınan jumıs júrgizedi; d) Ózbekstan Respublikasınıń Konstituciyası hám nızamların, Oliy Majlis palatalarınıń qararların, Ózbekstan Respublikası Prezidentiniń pármanları, qararları hámde buyrıqların, Ministrler Kabinetiniń, joqarı turıwshı hákimlerdiń hám tiyisli xalıq deputatları Keńesleriniń qararların orınlaydı; e) Ministrler Kabinetiniń jıynalıslarına basshılıq etedi, onıń qararlarına qol qoyadı

1		2	

4. Tómendegilerdi ózara sáykeslendirip durıs juwaptı tabıń. (Qollaw-11ball)

1) hákimshilik huqıqbuzarlıq; 2) intizamlı huqıqbuzarlıq.	a) transport quralı aydawshısı temir jol kesip ótiw qaǵıydaların buzdı; b) xızmetker bile tura jumısqa kesh qalıp keldi; c) toǵayǵa dem alıwǵa kelgen puqaralar órt qáwipsizligi qaǵıydaların buzıwdı; d) xızmetker xızmet májbúriyatın qopal ráwishte buzdı.

1		2	

5. Qarıydardıń tovardı almastırıw yaki qaytarıp beriw talabı qanday jaǵdaylarda qanaatlandırıladı? (Qollaw-11 ball)

A) tek tovar isletilmegende;
B) sapası saqlanǵan táǵdirde;
C) satıp alınǵan zat cheki bolǵanda;

D) joqarıdağılardıń barlığı durıs.

6.Tómendegilerdi ózara sáykeslendirip durıs juwaptı tabıń.(Qollaw-11 ball)

1) miynet shártnamasın biykar qılıw tártibi; 2) miynet shártnamasın is beriwshiniń baslaması menen biykar qılıw tiykarları.	a) miynet shártnamasınıń biykar etiliwi kárxana boyınsha buyrıq penen rásmiylestiriledi; b) xızmetkerdiń qánigesi jetkilikli bolmaǵanlıǵı sebepli iyelep turǵan lawazımına yaki atqarap atırǵan jumısına muwapıq kelmese; c) shólkem (onıń bóliminde) óz shólkemlestiriwshileriniń (qatnasıwshılarınıń) yaki shólkemlestiriw hújjetleri menen buǵan wákillik berilgen yuridikalıq shaxs organınıń qararı menen tamamlanǵanlıǵı yaki jeke tártiptegi isbilermen tárepinen iskerliginiń tamamlanǵanlıǵı sebepli; d) is beriwshi miynet shártnaması biykar etilgen kúni miynet dáptershesin hám miynet shártnaması biykar etilgeni haqqındaǵı buyrıqtıń kóshirme nusqasın beriwi shárt.

1		2	

7. Tómendegilerden qaysıları intizamlı jaza esaplanadı? (Biliw-7 ball)

1) sógis;
2) miynet shártnamasın biykar qılıw;
3) intizamlı bólimge jiberiw;
4) miynette dúzetiw isleri;
5) azatlıqtan sheklew.

8.Jaǵdayǵa huqıqıy baha beriń.(Qollaw-11ball)

X. shańaraq qurıp atırǵanında turmıs joldasınıń familiyasına ótedi, biraq 1 jıldan soń nekeni biykar qılıw maqsetinde sudqa múrááját qılıp, qızlıq familiyasına qaytarıwdı soraydı, sud bunı qabsl etpedi.	a) nekege kiriw waqıtında óz familiyasın ózgertirgen er (hayal) nekeden ajıratılǵannan keyin de sol familiyada qalıwǵaa haqlı; b) nekege kiriw waqıtında óz familiyasın ózgertirgen er (hayal) nekeden ajıratılǵannan keyin de sol familiyada qalıwǵaa haqlı emes;

	c) sud tárepinen nekeden ajıratıw haqqındağı qarar shığarılıp atırılğanında onıń qálewine kóre oğan nekege shekemgi bolğan familiyası qaytarılıwı múmkin; d) sud tárepinen nekeden ajıratıw haqqındağı qarar shığarılıp atırılğanında onıń qálewine kóre oğan nekege shekemgi bolğan familiyası qaytarılıwı múmkin emes.

9.Tómendegi maǵlıwmatlardıń durıs yaki nadurıslıǵın analiz qılıń. (Pikirlew-13 ball)

1) hayaldı kúyewge tiyiwge májbúr qılıw yaki onıń kúyewge tiyiwine tosqınlıq qılıw jınayatınıń isleniwi motivi jınayattı kvalifkaciya qılıwda áhmiyetke iye emes;
2) saylaw huqıqınıń yaki isenimli wákil wákilliginiń ámelge asırılıwına tosqınlıq qılıw jınayatı obyekti - insannıń saylaw yaki saylanıw, saylaw aldı agitaciyasın júritiw, referendumdı ótkeriwde qatnasıw, kandidat shaxs isenimli wákilleriniń óz wákilliklerin ámelge asırıw huqıqın támiyinleytuǵın social qatnasıqlar bolıp tabıladı;
3) miynet qılıw huqıqın buzıw jınayatınıń subyekti jumısqa qabıl qılıw yaki bosatıw huqıqına iye bolǵan shaxs bolıwı múmkin.

1	2	3

10. Etikalıq qádiriyatlar, milliy hám xalıq aralıq huqıq normaları tárepinen qorshaǵan tábiyiy ortalıqtı qáwipsizlik qılıw maqsetinde ornatılǵan qaǵıyda hám normalardıń qanday da bir mámleket, yuridikalıq yaki fizikalıq shaxslar tárepinen buzılıwı aqıbetinde olarǵa qollanılatuǵın jaza ilajları degende qanday juwapkershilik názerde tutıladı? (Biliw-7 ball)

A) Puqaralıq juwapkershilik B) Jınayıy juwapkershilik
C) Ekologiyalıq juwapkershilik D) Ekonomikalıq juwapkershilik

VARIANT-7

1. Tómendegilerden BMShnıń burıńgı kolonial jerlerdiń óz baǵdarın anıqlawına járdemlesetuǵın bahlaw organın tabıń . (Biliw-7 ball)

A) Qáwenderlik Keńesi;
B) Xalıq aralıq Sud;
C) Qáwipsizlik Keńesi;
D) Bas Assambleya.

2.Tómendegilerden ekonomikalıq, sociallıq, mádeniy hám ekologiyalıq huqıqlarǵa tiyislisin tabıń. (Qollaw-11ball)

1) miynetke haq tólewdiń eń kem muǵdarı insannıń múnásip turmıs dárejesin támiyinlew zárúrshiligi esapqa alınǵan halda belgilenedi;
2) balalar miynetiniń balanıń den sawlıǵına, qáwipsizligine, etikasına, intellektual hám fizikalıq rawajlanıwına qáwip salıwshı, sonday-aq onıń bilim alıwına tosqınlıq etiwshi hár qanday formaları qadaǵan etiledi;
3) jallanıp isleytuǵınlarǵa dem alıw huqıqı jumıs waqıtınıń dawamlılıǵın, dem alıw hám islenbeytuǵın bayram kúnlerin, haq to'lenetuǵın hár jılǵı miynet dem alısın belgilew arqalı támiyinlenedi;
4) diniy isenimlerddi májbúriy sińdiriwge jol qoyılmaydı;
5) úy-jayda tekseriw (tintiw) ótkeriwge tek nızamǵa muwapıq hám sudtıń qararı tiykarında jol qoyıladı.

3) yollanib ishlovchilarga dam olish huqıqı jumıs waqıtıning davomiyligini, dam olish hám ishlanmaydigan bayram kunlarini, haq tólenetuǵın hár yilgi miynet ta’tilini belgilash arqalı ta’minlanadi;
4) diniy qarashlarni májbúran singdirishga jol qo‘yilmaydi;
5) úy-jayda tekseriw(tintiw) ótkeriwge tek nızamǵa muwapıq hám sudtıń qararı tiykarında jol qoyıladı.

3. Tómendegilerdi ózara sáykeslendirip durıs juwaptı tabıń.(Qollaw-11ball)

1) Ministrler Kabineti;	a) Ózbekstan Respublikasınıń Konstituciyasın islep shıǵadı; b) xalıqtı, sonıń ishinde nágiranlıǵı bolǵan shaxslardı sociallıq qorǵaw sistemasınıń nátiyjeli xızmet kórsetiwin támiyinleydi; c) qorshaǵan ortalıqtı qorǵaw, tábiyiy baylıqlardı hám biologiyalıq hár túrlilikti saqlaw, klimat ózgerisine, epidemiyalarǵa, pandemiyalarǵa qarsı gúresiw hámde

2) Xalıq deputatları Keńesleri.	olardıń aqıbetlerin jumsartıw tarawlarında birden-bir mámleket siyasatı ámelge asırılıwın támiyinleydi; d) aymaqlardı sociallıq-ekonomikalıq rawajlandırıw hám xalıqtı sociallıq qorǵaw bǵdrlamaların tastıyıqlaydı; e) tiyisli jergilikli budjetlerddi kórip shıǵıw hám qabıl qılıw, olardıń orınlanıwı ústinen qadaǵalawdı ámelge asıradı.

1		2	

4. Tómendegi jaǵdaylarda puqaralarǵa tayınlanıwı múmkin bolǵan hákimshilik jazalardı tabıń. (Qollaw-11ball)

1) Puqara kóp qabatlı úylerde haywan baǵıw qaǵıydaların qopal buzıp úyinde záhárli jılanlardı baqtı hám qońsılarınıń narazılıǵna sebepshi boldı, nátiyjede … . 2) Jaz máwsiminde puqara qadaǵan etilgen orında shomılıp balıq awladı, nátiyjede … .	a) azatlıqtan sheklew; b) járiyma; c) intizamlı bólimge jiberiw; d) konfiskaciya qılıw.

1		2	

5. Noqatlar ornına sáykes sózdi qoyıń. (Qollaw-11ball)
"Xalıq aralıq konvenciyalar hám Ózbekstan Respublikası nızamlarına muwapıq aqılıy hám dóretiwshilik iskerlik nátiyjelerine qarata ayrıqsha jeke hám múlkiy huqıqlar … dep ataladı".

A) siyasiy huqıq; B) avtorlıq shártnaması;
C) jeke huqıq; D) intellektual múlk.

6.Tómendegilerdi ózara sáykeslendirip durıs juwaptı tabıń.(Qollaw-11 ball)

1) "Shuhrat" medalı	a) 1993-jıl 7-mayda engizilgen;

2) "Mehnat shuhrati" ordeni	b) jas áwladtı watansúyiwshilik hámde milliy ǵárezsizlik hám sociallıq rawajlanıw idealarına sadıqlıq ruwxında tárbiyalaw jumısında óziniń hadal miyneti menen úlken jetiskenliklerge erisken shaxslar sıylıqlanadı; c) xalıq párawanlıǵı asıwına, tınıshlıq hám turaqlılıq saqlanıwına xızmet etetuǵın úlken jumısları ushın sıylıqlanadı; d) 1995-jıl 30 -avgustta engizilgen; e) 1994-jıl 5-mayda engizilgen.

1		2	

7. Miynet ushın xoshametlew qaysı qatarda durıs kórsetilgen? (Biliw-7 ball)

1) lawazımın asırmaw menen sıylıqlaw;
2) alǵısnama járiyalaw;
3) qımbatbaha sawǵa menen sıylıqlaw;
4) mámleket sıylıǵıısna usınıs etpew.

8. Jaǵdayǵa huqıqıy baha beriń.(Qollaw-11ball)

Gulnoza menen Anvar turmıs qurıw ushın puqaralıq halatı aktlerin jazıw organına arza berdi. Gulnoza óziniń familiyasında qalmaqshı boldı. PHAJ bunı nızamǵa qayshı dep taptı.	a) er hám hayal familiya tanlaw huqıqına iye; b) PHAJ organınıń háreketleri nızamlı; c) PHAJ organsnıń háreketleri nızamǵa qayshı; d) er hám hayal familiya tanlaw huqıqına iye emes.

9.Tómendegi maǵlıwmatlardıń durıs yaki nadurıslıǵın analiz qılıń. (Pikirlew-13 ball)

1) Ózbekstan Respublikası Prezidentine hújim qılıw jınayatınıń obyekti Ózbekstan Respublikası Prezidentiniń ómiri, den sawlıǵı, ar-namısı hám qádir-qımbatı bolıp tabıladı;
2) Tınıshlıq hám insaniyattıń qáwipsizligine qarsı jınayatlardıń obyekti hár qanday mámleket rawajlanıwı hám turmıslıq iskerligin ámelge asırıwdıń shárti bolǵan tınıshlıq hám tınısh -tatıw jasaw, insaniyattıń jasaw huqıqı;

3) Ózbekstan Respublikasınıń konstituciyalıq dúzimine hújim qılıw jınayatın islewden maqset Ózbekstan Respublikasınıń ámeldegi konstituciyalıq dúzimin ózgertiw bolıp tabıladı.

1	2	3

10. Qorshaǵan tábiyiy ortalıqqa sociallıq qáwipli zıyan jetkeretuǵın sociallıq qáwipli qılmıslar jıyındısı qanday ataladı? (Biliw 7-ball)

A) Ekonomikalıq jınayatlar;
B) Ekologiyalıq jınayatlar;
C) Intizamlı huqıqbuzarlıqlar;
D) Jınayıy huqıqbuzarlıqlar.

VARIANT-8

1. Shet el yuridikalıq hám fizikalıq shaxslardıń huqıqıy statusı óz puqaraları hám yuridikalıq shaxsları statusına teńlestiriliwi qaysı tártip túrine tiyisli?(Biliw-7ball)

A) doslıq tártip;
B) milliy tártip;
C) eń úlken qolaylılıq jaratıw tırtibi;
D) kishi qolaylılıq jaratıw tártibi.

2. **Tómendegilerden ekonomikalıq, sociallıq, mádeniy hám ekologiyalıq huqıqlarǵa tiyislisin tabıń. (Qollaw-11ball)**

1) jınayat islegenlikte ayıplanıp atırılǵan shaxs onıń ayıbı nızamda názerde tutılǵan tártipte áshkara sud talqılawı joli menen tastıyıqlanbaǵansha hám suddıń nızamlı kúshke kirgen húkimi menen anıqlanbaǵansh gúnasız dep esaplanadı;
2) hár kimge qánigeli yuridikalıq járdem alıw huqıqı kepillenedi;
3) mámleket puqaralardıń bántligin támiyinlew, olardı jumıssızlıqtan qorǵaw, sanday-aq kambaǵallıqtı qısqartıw ilajların kóredi;
4) sud qararı menen tayınlanǵan jazanı atqarıw tártibinen yaki nızamda názerde tutılǵan basqa hallardan tısqarı májbúriy miynet qadaǵan etiledi;
5) mámleket fizikalıq tárbiya hám sporttı rawajlandırıw, xalıq ortasında salamat turmıs tárizin qáliplestiriw ushın shárt-shárayatlar jaratadı.

3. Tómendegilerdi ózara sáykeslendirip durıs juwaptı tabıń.(Qollaw-11ball)

1) sud organı; 2) advokatura.	a) Ózbekstan Respublikasınıń Konstituciyasın islep shıǵadı; b) nızam shıǵarıwshı hám atqarıwshı hákimiyattan, siyasiy partiyalardan, puqaralıq jámiyetiniń basqa institutlarınan ǵárezsiz halda is júritedi; c) ayrıqsha olardı dúziwge jol qoyılmaydı; d) fizikalıq hám yuridikalıq shaxslarǵa qánigeli yuridikalıq járdem kórsetedi; e) óz qorǵawındaǵı shaxs penen jeke ushrasıw, másláhátler beriw ushın shárt-shárayatlar támiyinlenedi.

1		2	

4. Tómendegi jaǵdaylarda puqaralarǵa tayınlanıwı múmkin bolǵan hákimshilik jazalardı tabıń. (Qollaw-11ball)

1) A. hám H. kóp qabatlı úylerde jasawshı puqaralardı masqara qılıp jánjel shıǵardı, nátiyjede … . 2) Puqara más halatta jámáát ornında adamlardı masqara qılıp jánjel shıǵardı, nátiyjede … .	a) járiyma; b) intizamlı bólimge jiberiw; c) xızmet boyınsha sheklew; d) azatlıqtan ayırıw; e) hákimshilik qamaq.

1		2	

5. Puqaralıq sudlaw procesinde dawa isinde qatnasıp atırǵan tárepler nelerge haqlı? (Qollaw-11ball)

A) procestiń qálegen bsqıshısnda sud isin toqtatıw;
B) sud isin tınısh jol menen sheshpew;
C) sud isinde qatnaspaw;
D) ayıplaw húkimin já，riyalaw.

6. Tómendegilerdi ózara sáykeslendirip durıs juwaptı tabıń.(Qollaw-11 ball)

1) xızmetkerdiń huqıqları; 2) is beriwshiniń huqıqları.	a) kásipke tayarlaw, qayta tayarlaw hám mamanlıǵın asırıw ; b) qartayǵanda, miynet qábiletin joǵatǵanda, bǵwsshssssnan ayırılǵana hám nızamda názerde tutılǵan basqa jaǵdaylarda sociallıq támiynat alıw; c) miynet shártnamasında shárt etip kórsetilgen jumıstı zárúr dárejede orınlawdı xızmetkerden talap qılıw; d) óz máplerin qorǵaw ushın basqa is beriwshiler menen birge jámáát birlespeleri dúziw hám bunday birlespelerge aǵza bolıw; e) óziniń miynet huqıqların qorǵawmaw, sonday-aq sud arqalı qorǵawmaw hám maman yuridikalıq járdem almaw.

1		2	

7. Miynet dawları komissiyasında qatnasıp atırǵan advokattıń wazsypaları nelerdenn ibarat? (Biliw-7 ball)

1) process qatnasıwshılarına sorawlar beredi;
2) jánjelge tiyuisli kórsetpeler beredi;
3) gúwalardı soraw qıladı;
4) haqıyqattı anıqlaw hám dawdı adalatlı sheshiw ushın nızamda názerde tutılǵan barlıq qurallardan paydalanadı.

8. Jaǵdayǵa huqıqıy baha beriń.(Qollaw-11ball)

Baxram hám Sevaralardıń shańaraǵında perzent dúnyaǵa keldi. Olar perzentine atasınıń ismin familiya qılıp beriwge qarar qıldı. Biraq PHAJ xızmetkeri bir shańaraqta úsh túrli familiya bolıwı múmkin emes dep arzanı qabıl etpedi.	a) ata-ananıń qálewine kóre, balaǵa milliy dústúrlerge kóre ata yaki ana tárepinen atanıń ismi boyınsha familiya beriliwi múmkin; b) PHAJ xızmetkeriniń háreketleri nızamǵa qayshı; c) familiya tanlawda sheklew bar, sonıń ushın PHAJ xızmetkeriniń háreketi orınlı; d) shańaraq aǵzaları keminde eki familiyada bolıwı kerek.

9. Tómendegi háreketlerdiń durıs yaki nadurıslıǵın analiz qılıń. (Pikirlew-13 ball)

1) talan-taraj qılıw - bul birewdiń múlkini óziniń yaki basqa shaxslardıń paydası ushın, múlkdarǵa yaki bul múlktiń basqa iyesine zıyan keltirip, nızamǵa qarsı hám haq tólemey óndiriw bolıp tabıladı;
2) basqınshılıqtıń oǵada sociallıq qáwipliligi áwele sol menen baylanıslı, bul jınayat ámelge asırılǵanında jábirleniwshilerdiń ómiri yaki den sawlıǵına da zıyan jetkiziledi yaki bunday zıyan jetkeziliwi ushın real qáwip payda boladı hám ózgeniń mal-múlki iyelep alınadı;
3) ózgeniń múlkin jasırın ráwishte talan-taraj qılıw yaki urlaw ekonomika tarawındaǵı eń keń tarqalǵan jınayatlardan biri bolıp tabıladı.

1	2	3

10. Insannıń jasaw ushın qolaylı qorshaǵan tábiyiy ortalıqqa iye bolıw huqıqı hám bul ortalıqtı saqlap qalıw barısındaǵı minneti qaysı nızamda bekkemlengen? (Biliw-7 ball)

A) “Bilimlendiriw haqqında”ǵı Nızamda
B) “Tábiyattı qorǵaw haqqında”ǵı Nızamda
C) “Puqaralıq haqqında”ǵı Nızamda;
D) Siyasiy baspana beriw Paktinde.

VARIANT-9

1. Qollanılıp atırılǵan huqıq normaları ǵalaba tártipke, yaǵnıy bul huqıqıy sistemanıń ulıwmalıq principlerine qarsı kelgen ayrım hallarda xalıq aralıq huqıqtı qollaw sheklenedi. Bul qaǵıyda qanday ataladı?(Biliw-7 ball)

A) ǵalaba tártiptiń tiykarǵı norması;
B) ǵalaba tártip haqqındaǵı qosımsha shárt;
C) milliy tártip;
D) ǵalaba tártip haqqındaǵı etikalıq shárt.

2. Tómendegilerden puqaralardıń minnetlerini ajıratın. (Qollaw-11ball)

1) Konstituciya hám nızamlarǵa ámel qılıw;
2) qorshaǵan tábiyiy ortalıqqa abaylı qatnasıqta bolıw;
3) salıqlar hám jıyımlardı óz waqıtında tólew;

4) ayıpsızlıq prezumsiyası;
5) hújdan erkinligi.

3. Tómendegilerdi ózara sáykeslendirip durıs juwaptı tabıń.(Qollaw-11ball)

1) Senat baslığı; 2) Nızamshılıq palatası Spikeri.	a) Ózbekstan Respublikası nızamlarına qol qoyadı; b) parlamentlerara baylanıslardı ámelge asırıw islerine hámde xalıq aralıq parlament shólkemleri isi menen baylanıslı Senat toparlarınıń xızmetine basshılıq qıladı; c) Ózbekstan Respublikası nızamlarınıń hám Senat qararlarınıń orınlanıwı ústinen qadaǵalawdı shólkemlestiredi; d) Nızamshılıq palatasınısń májilisleri shaqıradı, olarda baasshıslıq qıladı; e) Ózbekstan Respublikası nızamlarınıń hám Nızamshılıq palatası qararlarınıń orınlanıwı ústinen qadaǵalawdı shólkemlestiredi.

1		2	

4. Tómendegi jaǵdaylarda puqaralarǵa tayınlanıwı múmkin bolǵan hákimshilik jazalardı tabıń. (Qollaw-11ball)

1) Tuwılǵan kúnin nıshanlaǵan A. ismli shaxs spirtli ishimlik iship avtomobilinde qagıyda buzarlıq isledi, nátiyjede … . 2) Shet el puqarası Ózbekstanda nızamlarǵa boysınbaastan bir neshe huqıqbuzarlıqlar isledi, nátiyjede … .	a) azatlıqtan sheklew; b) járiyma; c) intizamlı bólimge jiberiw; d) arnawlı huqıqtan ayırıw; e) Respublika aymaǵınan hákimshilik tárizde shıǵarıp jiberiw.

1		2	

5. Avtor jańa shıǵarma jarattı, biraq qashan sociallıq múlkke aylanıwı haqqında oylap qaldı? (Qollaw-11ball)

A) avtorlıq huqıqınıń ámel qılıw múddeti tamamlanǵannan keyin;
B) shıǵarma jaratılǵanınan soń 30 jıl ótip;
C) shıǵarma jaratılǵanınan soń 10 jıl ótip;
D) shıǵarma jaratılǵanınan soń 20 jıl ótip.

6.Tómendegilerdi ózara sáykeslendirip durıs juwaptı tabıń.(Qollaw-11 ball)

1) miynet shártnamasın biykar qılıw tiykarları; 2) miynet shártnamasında táreplerdiń materiallıq juwapkershiligi.	a) arnawlı jazba shártnama tiykarında oǵan isenip tapsırılǵan qımbatbaha buyımlar saqlanıwının támiyinlemegenligi ushın; b) táreplerdiń ózara kelisimi tiykarında; c) bir mártelik hújjet tiykarında alınǵan qımbatbaha buyımlardıń saqlanıwın támiyinlemegenligi ushın; d) xızmetkerge xoshametlew ushın tólenetuǵın pul sıylıǵı; e) múddetli miynet shártnamasınıń múddeti tamamlanıwı tiykarında.

1		2	

7. Qaysı maǵlıwmatlar miynet dáptershesi haqqında emes? (Biliw-7 ball)

1) 5 kúnnen artıq islegen barlıq xızmetkerler ushın júritiliwi shárt;
2) belgisiz múddetke dúziledi;
3) joytılǵanda — nusqası jazıp beriledi (keyinrek aldınǵı jazıwları tiklenedi);
4) úsh jıldan kóp bolmaǵan belgili múddetke dúziledi.

8. Jaǵdayǵa huqıqıy baha beriń.(Qollaw-11ball)

R. ómir joldasınıń 8 jılǵa azatlıqtan ayırılǵanlıǵs sebepli bunnan keyin jınayatshı menen jasamayman dep nekeni biykar qılıw boyınsha sudqa múrááját qıldı, biraq bir táreptiń joqlıǵı sebepli arzası qabıl etilmedi.	a) islegen jınayatı ushın eri yaki hayalı úsh jıldan kem bolmaǵan múddetke azatlıqtan ayırılǵan jaǵdayda, Shańaraq kodeksiniń 42-43-statyalarında belgilengenindey, hákimshilik tártipte (PHAJ organı arqalı) nekeden ajıratıladı; b) neke hákimshilik tártipte biykar qılınadı;

	c) bunday jaǵdayda neke biykar qılınbaydı; d) sudtıń háreketleri nızamlı tiykarǵa iye .

9. Tómendegi háreketlerdi durıs yaki nadurıslıǵın analiz qılıń. (Pikirlew-13 ball)

1) para alıwdıń subyektiv tárepi - durıs qastiyanlıq: ayıplı (para alıwshı) materiallıq qımbatlıqlar yaki múlkiy payda oǵan óziniń xızmet poziciyasınan kelip shıǵıp para beriwshi mápinde qandayda bir-bir háreketti islew yaki islemew ushın para sıpatında berilip atırǵanlıǵın túsinip jetedi hám bunı qáleydi;
2) hár qanday materiallıq qımbatlıqlar : pul, shet el valyutası, qımbat bahalı buyımlar, qımbatlı qaǵazlar, azıq-awqat yaki sanaat ónimleri hám basqalar para predmeti boladı;
3) para beriw jınayatınıń obyekti hám predmeti para alıw jınayatı quramı belgileri menen birdey boladı

1	2	3

10.Qaysı nızamda jer, jer astı baylıqları, suw, ósimlik hám haywanat dúnyası hámde basqa tábiyiy resurslar ulıwma milliy baylıqlar esaplanadı, olardan aqılǵa muwapıq paydalanıw zárúr hám olar mámleket qorǵawında ekenligi bekkemlengen? (Biliw-7 ball)

A) “Puqaralıq haqqında”ǵı Nızamda;
B) “Ózbekstan Respublikası Konstituciyası”nda;
C) “Bilimlendiriw haqqında”ǵı Nızamda;
D) Xalıq aralıq huqıq boyınsha Billde.

VARIANT-10

1. Inglis-Amerika “huqıqıy shańaraǵı” yaki “ulıwmalıq huqıq” qaysı mámleketlerdiń huqıq sistemasında jetekshilik qıladı ?(Biliw-7 ball)

A) AQSH, Kanada, Britaniya;
B) Yaponiya, Hindstan, Qıtay;
C) Rossiya, Ukraina, Estoniya;
D) Germaniya, Franciya, Ispaniya, Italiya.

2. Tómendegilerden puqaralardıń minnetlerini tabıń. (Qollaw-11ball)

1) áskeriy xızmetti ótew; 2) tariyxıy esteliklerdi asırap abaylaw;
3) Konstituciyada belgilep qoyılǵan minnetlerdi orınlaw; 4) bilim alıw;
5) saylaw hám referendumlarda qatnasıw.

3. Tómendegilerdi ózara sáykeslendirip durıs juwaptı tabıń.(Qollaw-11 ball)

1) Ózbekstan Respublikası Prezidenti; 2) Oliy Majlis.	a) xalıq aralıq qatnasıqlarda Ózbekstan Respublikası Ministrler Kabineti atınan is kóredi; b) óz quramında akkreditaciyadan ótken diplomatiyalıq hámde basqa wákillerniń isenim hám shaqırıw jarlıqların qabıl qıladı; c) komitetler, agentlikler hám basqa respublika mámleket organları basshıların nızamshılıqqa muwapıq lawazımǵa tayınlaydı hám lawazımınan azat etedi; d) Ózbekstan Respublikası Oraylıq saylaw komissiyasın dúzedi; e) mámleket sıylıqları hám ataqların engizedi.

1		2	

4. Tómendegilerdi ózara sáykeslendirip durıs juwaptı tabıń. (Qollaw-11 ball)

1) hákimshilik jaza; 2) jınayıy jaza.	a) azatlıqtan ayırıw; b) huqıqbuzarlıqtı islew quralı esaplanǵan yaki tikkeley sonday nárse bolǵan zattı haqın tólew shárti menen alıp qoyıw; c) shet el puqaraların hám puqaralıǵı bolmaǵan shaxslardı Ózbekstan Respublikası aymaǵınan hákimshilik tárizde shıǵarıp jiberiw; d) azatlıqtan sheklew.

1		2	

5. Eger tárepler ortasında shártnamanıń barlıq áhmiyetli shártleri boyınsha talap qılınatuǵın formada kelisimge erisilgen bolsa,…... esaplanadı. Nuqtalar ornına sáykes keliwshi juwaptı qoyıń.(Qollaw-11 ball)

A) shártnama buzılǵan;
B) shártnama biykar qılınǵan;
C**)** shártnama dúzilgen;
D) shártnama toqtatılǵan.

6.Tómendegilerdi ózara sáykeslendirip durıs juwaptı tabıń.(Qollaw-11 ball)

1) miynet dawları komissiyası baslıǵı wazıypaları; 2) miynet jámááti basshısı wazıypaları.	a) gúwalardı soraw qıladı; b) dawager hám juwapkerden iske tiyisli qosımsha jaǵdaylardı anıqlaydı; c) sudqa bul daw boyınsha jámáát pikirin bayan etedi; d) is mazmun-mánisin málim etpeydi; e) is jaǵdaylarıń aydınlastrırıwǵa kómek beredi.

1		2	

7.Qaysı qatarda miynet huqıqınıń tiykarǵı principleri durıs kórsetilgen?(Biliw-7 ball)

1) miynet erkinligi principi;
2) dam alıw, miynetti qorǵaw huqıqın támiyinlemew principi;
3) miynette hám bántlikte teń huqıqlıqtı támiyinlemew principi;
4) miynet huqıqları hám erkinliklerin qorǵáw huqıqın támiyinlew principi.

8 Jaǵdayǵa huqıqıy baha beriń.(Qollaw-11ball)

Erli-zayıplı toydan keyin neke shártnamasın dúziw maqsetinde PHAJ organına arza menen múrááját qıldı, biraq shańaraq qurǵannan keyin neke shártnamasın dúziw múmkin emes dep arza qaytarıldı.	a) erli-zayıplı neke shártnamasın PHAJ organı arqalı dúziw huqıqına iye; b) erli-zayıplı neke shártnamasın natarial basqarma arqalı dúziw huqıqına iye; c) neke shártnamasın erli-zayıplı qálegen waqıtta dúziw huqıqına iye; d) neke shártnamasın erli-zayıp qálegen waqıtta dúziw huqıqına iye emes.

9.Tómendegi háreketlerdiń durıs yaki nadurıslığın analiz qılıń. (Pikirlew-13 ball)

1) órt qáwipsizligi qağıydaların buzıw jınayatnıń obyekti órt qáwipsizligi, yağnıy adamlardıń, jámáát hám mámleket múlkiniń jańádan qáwipsizlik qılınğanlıq jağdayı esaplanadı;

2) miynetti qáwipsizlik qılıw qağıydaların buzıw jınayatnıń obyekti múlkshilik formasına qaramastan, kárxanalar, mákemeler, shólkemlerde islep atırğan shaxslardıń miynet shárayatların tártipke salıwshı sociallıq qatnasıqlar esaplanadı;

3) miynetti qáwipsizlik qağıydaların buzıw jınayatı subyektiv tárepten jınayat ayıbınıń qastiyanlıq yaki abaysızlıq formaları arqalı islenedi

1	2	3

10.Konstituciyamızdıń qaysı bóliminde jer nızamda názerde tutılğan hámde onnan aqılğa muwapıq paydalanıwdı hám onı ulıwma milliy baylıq sıpatında qorğawdı támiyinlewshi shártler tiykarında hám tártipte menshik múlk bolıwı múmkin ekanligi bekkemlengen? (Biliw-7 ball)

A) “Jamiyat hám shaxs’’

B) “Tiykarğı princpler’’

C) “Mámleket hákimiyatınıń shólkemlestiriliwi’’

D) “Konstituciyağa ózgertiriw kiritiw tártibi”